

BIZTONSÁGI ADATLAP
LITEN

Kiadási nap: 2004.09.10.

Revízió kelte: 2007.06.01 - 5. kiadás

1. TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY ÉS AZ ELŐÁLLÍTÓ TÁRSASÁG VAGY VÁLLALAT JELLEMZÉSE

1.1 Termék vagy készítmény azonosítása

Kereskedelmi megnevezés: Liten

Vegyvi megnevezés: Polietilén (PE-HD):

Etilén homopolimer (CSA szám 9002-88-4)

Etilén butén kopolimer (CSA szám 25087-34-7)

Etilén hexén butén kopolimer (CSA szám 25213-02-9)

Etilén propilén kopolimer (CSA szám 9010-79-1)

Regisztrációs szám: Az Európai Parlament és Tanács (EK) 1907/2006 számú rendelete (I. fejezet, 2. cikkely, 9. bekezdés) szerint nem tartozik a regisztráció köteles anyagok közé.

1.2 Termék/készítmény felhasználása

Háztartási és technikai célú használati tárgyak gyártása (pl. fóliák, csomagoló anyagok, rakodó ládák, textil-műszálak, textil-szalagok)

BIZTONSÁGI ADATLAP

LITEN

Kiadási nap: 2004.09.10.

Revízió kelte: 2007.06.01 - 5. kiadás

2. TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY VESZÉLYESSÉG SZERINTI BESOROLÁSA

2.1 Anyag /készítmény veszélyességi besorolása

A 356/2003. számú törvény és a 67/548/EGK irányelv szerint a polietilén nincs a veszélyes anyagok közé sorolva.

2.2 Az anyag/készítmény legsúlyosabb káros hatása az emberi szervezetre

A szokásos használat nem okozza az emberi szervezet akut vagy krónikus betegségi tüneteit. A nem eléggé óvatos kezelés csak a szem vagy bőr ingerlését vonja maga után. A por belélegzése irritálhatja a légzőszerveket.

2.3. Az anyag/készítmény legsúlyosabb káros hatása a környezetre

A jelen készítmény nincs káros hatással az élő környezetre.

2.4 Az anyag/készítmény legsúlyosabb fizikai – kémiai és egyéb jellegű káros hatása

Gyúlékony de nagyon nehezen gyújtható anyag. A magas hőmérsékletek alatt felbomlik, és bomló termékei veszélyesek is lehetnek. A pora robbanékony. A készítmény elektrosztatikusan is feltöltődhet.

3. ÖSSZETÉTEL ÉS AZ ÖSSZETEVŐK JELLEMZÉSE

A polietilén nem tartalmaz semmiféle olyan keverékeket, amelyek koncentrációi meghaladnák az engedélyezett határértékeket, sem pedig olyan anyagféléket amelyek expozíció szintjei meghaladnák a meghatározott határértékeket, kivétellel a PL10, VL10, VL20 és VL29 típusú kormokban.

<i>megnevezés</i>	<i>[%tömeg]</i>	<i>EK szám</i>	<i>CAS- szám</i>	<i>veszélyességi szimbólum</i>	<i>R-mondatok</i>
<i>korom</i>	<i>2,5</i>	<i>215-609-9</i>	<i>1333-86-4</i>	<i>a jelen anyagnak az expozíciós határértéke meg van határozva a Cseh Köztársaságban</i>	

4. ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI UTASÍTÁSOK

4.1 Általános utasítások

Amennyiben rosszul érez, illetve amennyiben káros tünetek állnának fent, úgy értesíteni kell a szakorvost, és kézbesíteni neki a jelen biztonsági adatlap által tartalmazott tájékoztatásokat.

4.2 Belélegzéskor

A por belélegzésekor a sérült személyt szükséges kivinni a friss levegőre.

TÜNETEK ÉS HATÁSOK: mechanikai jellegű ingerlés.

4.3 Bőrrel érintkezéskor

Az elsősegélynyújtás általában nem szükséges, elegendő betartani az általános higiéniai intézkedéseket. Amennyiben forró porrészcsek kerülnek a bőrre, úgy tilos ezeket a bőrfelületről eltávolítani, az érintett helyet hűteni kell hideg vízpermettel, és biztosítani a szakorvosi kezelést.

TÜNETEK ÉS HATÁSOK: mechanikai ingerlés.

4.4 Szembe jutáskor

Amennyiben a por a szembe került, úgy ki kell a szemet öblíteni, illetve a porrészcskéket a szemből eltávolítani hasonlóan, mint bármiféle egyéb mechanikai szennyeződést.

4.5 Lenyeléskor

Nagyobb mennyiségű por lenyelésekor szükséges a szakorvosi beavatkozás.

5. TŰZVESZÉLYESSÉGI INTÉZKEDÉSEK

5.1 Javasolt tűzoltóanyagok

Oltóhab, oltópor, nagy terjedelmű tűz esetén zuhanyvíz.

5.2 Biztonsági okokból tiltott tűzoltóanyagok

Vízpermet.

5.3 Figyelmeztetés a tűz és oltás alatti jellegzetes veszélyekre

Égés közben szénmonoxid is képződhet. A magas hőmérséklet következtében olyan füstök is képződhetnek, amelyek veszélyes anyagféléket tartalmaznak (lásd a 10.3 fejezetet).

5.4 Tűzoltók szükséges védőfelszerelése

A tűzoltók munkaruhája a komplett speciális védőruha legyen, hermetikus légzőkészülék szükséges.

6. ÓVINTÉZKEDÉSEK A TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY BALESET UTÁNI KIÖMLÉSE ESETÉN

6.1 Személyvédelmi megelőző óvintézkedések

Vigyázat a szétszórt granulátumokra, amelyek elcsúszást és esést idézhetnek elő.

6.2 Környezetvédelmi megelőző óvintézkedések

A szétszórt anyagmaradékokat tilos a csatornarendszerbe öblíteni.

6.3 Javasolt feltisztítási, takarítási és ártalmatlanítási módszerek

A kiömlött anyagmaradékokat felsöpörni, és alkalmas száraz tárolóedényekbe helyezni a készítmény további feldolgozása, esetleg ártalmatlanítása céljára. Az ártalmatlanítást a hatályos hulladék kezelési jogszabályok szerint kell végrehajtani.

7. KEZELÉSI ÉS TÁROLÁSI UTASÍTÁSOK

7.1 Kezelési utasítások

Szükséges betartani a tűzvédelmi óvintézkedéseket, és használni a javasolt személyi védőfelszereléseket. Meggátolni, hogy a kezelés alatt anyag ne kerüljön az élő környezetbe.

7.2 Tárolási utasítások

A használandó raktároknak ki kell elégíteni az adott épületre és az elektromos berendezésekre vonatkozó tűzvédelmi követelményeket és a hatályos vonatkozó előírások rendelkezéseit. A terméket óvni kell a nem kompatibilis anyagokkal való érintkezés elől, szintén óvni szükséges a nyílt láng vagy a túl magas hőmérsékleti hatások elől is. A termék minőségi paramétereinek a megőrzése érdekében a készítményt tilos a nedvesség, illetve a közvetlen napfény hatásának kitenni. Ezért ajánlatos a száraz, jól szellőzőt, fedett tároló helyen tárolni, ahol a termék védve van a közvetlen napsütés hatásártól, illetve a fenti feltételeket biztosítani egyéb erre alkalmas módon (pl. a szorosan elzárt tároló edényekben vagy csomagolásokban tárolni). A javasolt tárolási hőmérséklet: $-15^{\circ}\text{C} \div 30^{\circ}\text{C}$. A fagypont alatti hőmérsékleteknél való kezeléseknél szükséges a fokozott óvatosság. A hőforrásoktól való távolság legalább 1 méter legyen. A termék raktárból való kiszállításakor elsősorban a régebben tároltakat kell kiraktározni. A tárolt csomagolási egységeket gondosan és láthatóan jelölni szükséges, nehogy a termék felcserélődjön. A zárt csomagolásokban tárolt termék javasolt tárolási ideje a meghatározott tárolási feltételek betartásával maximálisan 1 év. Az ennél hosszabb tárolási idő esetén javaslatos a felhasználandó termék tulajdonságait felülvizsgálni. Ügyelni szükséges szintén arra is, hogy a tárolt termék ne szivároгjon ki a környezetbe.

7.3 Jellegzetes felhasználhatóság

Nincs erre vonatkozó meghatározás.

Kiadási nap: 2004.09.10.

Revízió kelte: 2007.06.01 - 5. kiadás

BIZTONSÁGI ADATLAP
LITEN

8. TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY EXPOZÍCIÓ KORLÁTOZÁSA ÉS A SZEMÉLYES VÉDELEM

8.1 Expozíciós határértékek

Cseh Köztársaság (178/2001. számú kormányrendelet):

Megnevezés	PEL_r [mg. m ⁻³]	PEL_c [mg. m ⁻³]
polietilén	-	5
polimer-anyagok pora	-	5
korom	-	2

PEL_r a por lélegzési frakciójának az engedélyezett expozíciós határértéke

PEL_c a por teljes koncentrációjának az engedélyezett expozíciós határértéke

Európai Közösség (2006/15/EK számú irányelv): nincs erre vonatkozó meghatározás.

A munkahelyi légkörnyezeti por mennyiségének a javasolt megállapítási módszere: gravimetria, pormérő

8.2 Dolgozókra ható expozíció korlátozása

Kollektív óvintézkedések

Az általános szellőzés és az adott helyszín szellőztetése; a porra vonatkozólag: levegő elszívás, légmentesítés.

Személyes óvintézkedések

Szükséges, hogy valamennyi alkalmazott rendelkezzen a munkavégzéshez megfelelő egyéni védőfelszereléssel, amely biztosítja a szem, kéz és bőr védelmét. Az olyan helyeken, ahol nem lehetséges a technikai eszközökkel biztosítani az adott helyszínre vonatkozó munkakörnyezeti expozíciós határértékek betartását, illetve biztosítani, hogy a légutakon át ható expozíció ne okozza az alkalmazottak sérülését, szükséges az érintett alkalmazottakat ellátni az alkalmas légzőszerveket védő felszereléssel is. Az olyan munkák során, ahol szükséges az egyéni felszerelés tartós használata, ott, az alkalmazott személyi védőfelszerelés típusa szerint, lehetővé tenni a dolgozók számára a felszerelés ideiglenes letevését, és olyan környezetben való szünetelést, ahol a meghatározott határértékeket meghaladó veszélyességi tényezők nincsenek jelen. Valamennyi egyéni védőfelszerelést szükséges állandóan használható állapotban tartani, és a sérülteket vagy szennyezetteket haladéktalanul kicserélni.

JAVASOLT EGYÉNI VÉDŐFELSZERELÉSEK:

- *légzőszervek:* por ellen védő csutora, tűz esetén szigetelt légzőkészülék
- *szemvédelem:* védőszemüveg
- *kézvédelem:* védőkesztyű

	kesztyű anyaga	réteg vastagság	áthatolási idő
szokott munkatevékenység (fennáll a leförcskölés veszélye)	természetes latex	1 mm	480 perc
kiömlés, elfolyás / baleset felszámolása	nitril	0,4 mm	480 perc

Kiadási nap: 2004.09.10.

Revízió kelte: 2007.06.01 - 5. kiadás

BIZTONSÁGI ADATLAP LITEN

A használandó védőkesztyűnek ki kell elégíteni a 89/686/EEC EK irányelv követelményeit, illetve az irányelvből eredő szabvány EN 374 – pl. KCL 395 Combi Latex (lefröcskölés) és 730 Camatril® Velours (kiömlés) követelményeit is, amelyek számára a fenti áthatolási értékek a KCL cég által végzett laboratóriumi mérések alapján lettek megállapítva. Az áthatolási idők érvényesek a jelen termék, és az itt részletezett biztonsági adatlap által ismertetett felhasználási módok számára. Egyéb tények ismeretét kérjük közölni a CE engedélyes kesztyűk előállítójával (pl. KCL CZ s.r.o., Suderova 2013, 709 00 Ostrava 9, www.klc.de).

• *bőrvédelem:* munkaruha, zárt lábbeli

• *általános biztonsági és egészségvédelmi óvintézkedések: kézvédelem:* Következtesen betartani a személy higiénia szabályait. Munka közben tilos az étkezés, ivás és dohányzás! Munkavégzést követően, illetve az étkezést megelőzően alaposan kezét mosni, a test fedetlen részeit vízzel, szappannal lemosni, esetleg alkalmas regeneráló bőrápoló krémmel bekenni.

8.3 Környezetre ható expozíció korlátozása

Intézkedni a vonatkozó légkör és vízvédelmi jogszabályok szerint.

9. TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY FIZIKAI ÉS KÉMIAI JELLEMZÉSE

9.1 Általános tájékoztatások

- *halmazállapot 20 °C-nál:* szilárd
- *szín:* színtelen, fekete
- *szag:* szag nélkül

9.2 Egészségvédelmi, személybiztonsági és környezetvédelmi fontos információk

- *pH érték:* nincs meghatározva
- *forráspont [°C]:* nincs meghatározva
- *gyúléspont (granulátum) [°C]:* 370
- *éghetőség :* gyúlékony -
- *alsó robbanáshatár (por) [g. m⁻³]:* 100
- *oxidációs képességek:* nincs meghatározva
- *gőznyomás 20 °C-nál [kPa]:* nincs meghatározva
- *sűrűség [kg. m⁻³]:* 940-963
- *oldhatóság* nincs meghatározva
- *oldhatóság vízben 20 °C-nál [g.l⁻¹]:* nem oldódik
- *n-oktanol/víz elosztó tényező [log Pow]:* nincs meghatározva
- *viszkozitás 20 °C-nál [mPa.s]:* nincs meghatározva
- *gőzsűrűség (levegő = 1):* nincs meghatározva
- *párolgási sebesség:* nincs meghatározva

Kiadási nap: 2004.09.10.

Revízió kelte: 2007.06.01 - 5. kiadás

BIZTONSÁGI ADATLAP LITEN

9.3 Egyéb tájékoztatások

- *olvadáspont (granulátum) [°C]:* kb. 130
- *lobbanáspont (granulátum) [°C]:* 390-400
- *leülepedett por lobbanáspontja [°C]:* 350
- *felkavart por lobbanáspontja [°C]:* 445
- *lobbanást kiváltó minimális energia [J]* 1,6
- *égéshő [MJ.kg⁻¹]:* 45-46
- *ömlesztési súly (granulátum) [kg. m⁻³]:* 520-580
- *ömlesztési súly (stabil por) [kg. m⁻³]:* 370-520

10. TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY STABILITÁSA ÉS REAKCIÓKÉSZSÉGE

10.1 Veszélyes környezeti feltételek, amelyeket kerülni kell

Az anyag önmagában reakcióképtelen. A termék elektrosztatika útján elektromosan feltöltődhet. A kerülendő környezeti feltételek: magas hőmérséklet, szikra képződés, nyílt láng.

10.2 Veszélyes anyagok, amelyeket kerülni kell

Oxidációs hatóanyagok, folyékony klór, egyéb szabad halogének, aromatikusan és klóros szénhidrátok, benzin, kenőolajok.

10.3 Veszélyes bomlástermékek

Magas hőmérséklet által kiváltott bomlástermékek: a túl magas hőmérséklet esetén lehetséges az ingerlő vagy szenzibilis hatású vegyületek keletkezése.

11. TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY TOXIKOLÓGIAI ADATAI

11.1 Egészségre káros akut toxikológiai hatások:

A szokásos használati feltételek alatt nincs semmiféle akut vagy krónikus jellegű egészségre káros hatása. Az óvatlan kezelés alatt előidézheti a szem vagy a bőr irritálását. A por belégzése ingerelheti a légző utakat.

Akut toxicitás

LD szájon át lenyelve- patkány > 3000 mg.kg-1

11.2 Ismételt adagolás által kiváltott toxikológiai hatások:

Nincs meghatározva.

11.3 Szenzibilitás

Szenzibil hatások nincsenek kimutatva.

11.4 CMR hatások (karcinogén, mutagén hatások, reprodukciót befolyásoló toxicitás)

CMR hatások nincsenek kimutatva.

11.5 Toxikokinetika, anyagcsere, disztribúció

Nincs meghatározva

12. TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY ÖKOLÓGIAI JELLEMZÉSE

12.1 Ökotoxicitás

Nincs meghatározva.

12.2 Mozgékonyosság

Nincs meghatározva.

12.3 Biológiai állandóság és lebonthatóság

Nincs meghatározva

12.4 Bioakkumulációs képesség

Nincs meghatározva

12.5 PBT elbírálás eredménye

Nincs meghatározva

12.6 A környezetre ható egyéb káros hatások

A vízvédlelemről szóló 254/2001. számú törvény értelmében a jelen termék nincs a vízvédelmi törvény 1. számú melléklete szerint az ártalmas, illetve a veszélyes anyagfélék közé sorolva.

13. TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY HULLADÉKKEZELÉSI, ÁRTALMATLANÍTÁSI UTASÍTÁSAI

13.1 Termék/készítmény javasolt ártalmatlanítási módszerei

A veszélyes hulladékokra vonatkozó érvényes hulladéktörvényi meghatározások szerint kell felhasználni vagy eltávolítani.

Javasolt ártalmatlanítási mód: anyagi felhasználás.

A hulladék katalógus szerinti besorolását a hulladék keletkezési idején érvényes tulajdonságai szerint kell elvégezni.

Javasolt Hulladék katalógusi besorolás: 07 02 13
20 01 39

13.2 A szennyezett csomagolóanyag javasolt ártalmatlanítási módszerei

Anyagi vagy energetikai felhasználás.

13.3 A hulladékkezelésre vonatkozó expozíció korlátozás

A javasolt eljárás: az emberi szervezet, levegő és víz védelmére vonatkozó hatályos jogszabályok, előírások rendelkezései szerint.

13.4 Hulladékokra vonatkozó jogszabályok

Cseh Köztársaság

A hulladékokról, és egyéb törvénymódosításokról szóló 185/2001. számú mindenkor érvényes törvény A 381/2001 számú mindenkor érvényes rendelet, amely meghatározza a Hulladékok katalógusát Európai Közösség

Az Európai Parlament és Tanács 2006/12/EK számú hulladék kezelési irányelve

Kiadási nap: 2004.09.10.

Revízió kelte: 2007.06.01 - 5. kiadás

BIZTONSÁGI ADATLAP **LITEN**

14. SZÁLLÍTÁSRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

14.1 Szállítási osztály

A szállításra vonatkozó előírások értelmében nincs a veszélyes tárgyak közé sorolva.

14.2 Különleges szállítási megelőző intézkedések

Nincsenek meghatározva.

15. TERMÉK/KÉSZÍTMÉNY ADATAI A VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK SZERINT

15.1 Kémiai veszély elbírálása

Nincs meghatározva.

15.2 Az anyag/készítmény csomagolás jelölése

Nincs meghatározva (a termék a 356/2003 számú törvény és a 67/548/EGK irányelv alapján nincs veszélyesnek minősítve).

15.3 Az anyagra/készítményre vonatkozó jogszabályok

Európai Közösség

Az Európai Parlament és Tanács 1907/2006 számú rendelete (REACH)

Cseh Köztársaság

A vegyi anyagokról és vegyi készítményekről, illetve néhány törvénymódosításról szóló 356/2003 számú mindenkor hatályos törvénye

A közegészség védelméről és néhány vonatkozó törvénymódosításról szóló 258/2000. számú mindenkor hatályos törvénye

Az alkalmazottak által végzett munka egészségvédelmi feltételeit szabályozó 178/2001. számú mindenkor hatályos kormányrendelete

16. EGYÉB TÁJÉKOZTATÁSOK

Szakoktatási utasítások

A jelen termékkel való kezelésekkor a kezelő személyeket ki kell oktatni a termékkel való biztonságos manipulálásokra, az esetleges veszélyekre és az egészségvédelmi, illetve a környezetvédelmi tudnivalókra- lásd a Munkatörvénykönyv vonatkozó rendelkezéseit).

A tájékoztatásokhoz való hozzáférési lehetőség

Valamennyi munkáltató köteles az Európai Parlament és Tanács 1907/2006 számú rendelet, 35. fejezete szerint lehetővé tenni a biztonsági adatlapban tartalmazott tájékoztatásokat valamennyi, az ezzel a készítménnyel kapcsolatba kerülő, illetve ennek az anyagnak a hatása alá kerülő alkalmazott, és az őket helyettesítő dolgozók tudomására juttatni.

A jelen adatlap összeállításához használt adatok forrásai

A termék veszélyes tulajdonságait besoroló jegyzőkönyv a 232/2004. számú mindenkor hatályos kormányrendelet szerint

üzemi szabvány PND 33-300

Registry of toxic Effects of Chemical Substances (RTECS)

Sicherheitstechnische kenndaten chemischer Stoffe (Sorbe)

Kiadási nap: 2004.09.10.

Revízió kelte: 2007.06.01 - 5. kiadás

BIZTONSÁGI ADATLAP
LITEN

Revíziók végrehajtásakor kivitelezett módosítások

2006.06.27. Adatmódosítások az alábbi fejezetekben: 3.4, 5.3, 7.2, 12.5, 16

2006.11.01. Adatmódosítások az alábbi fejezetekben: 1, 2, 8, 13 és 16

2006.11.01. Adatmódosítások az alábbi fejezetekben: 1, 2, 8, 13 és 16

2007.03.01. Adatmódosítások az alábbi fejezetekben: 1 és 16

2007.06.01. A teljes dokumentum megvizsgálása és megfelelőségének biztosítása az Európai Parlament és Tanács 1907/2006 számú rendeletével

Nyilatkozat: *A jelen biztonsági adatlap a 231/2004. számú kormányrendelet és az Európai Parlament és Tanács (EK) 1907/2006 számú rendelet szerint lett kidolgozva, és helyettesíti az előző, 27/1999 számú rendelet szerint kidolgozott biztonsági adatlapot. A jelen adatlap tartalmazza azon adatokat, amelyek szükségszerűek az alkalmazottak munkavédelmi és egészségvédelmi biztosításában és a környezetvédelem számára is. Az itt szereplő adatok nem helyettesítik a minőségi specifikációt és ezért a konkrét alkalmazásakor nem tekinthetők a termék alkalmazhatóságának és használhatóságának a garanciájaként. Az itt feltüntetett adatok a jelen ismereteinket és gyakorlati tapasztalatainkat tükrözik, és megfelelnek a mi jogszabályaink követelményeinek. A helyi érvényességű előírások betartásáért a termék használója felel.*

UNIPETROL RPA s.r.o. (KFT.) képviseletében és meghatalmazásával kidolgozta:
HSE&Q, UNIPETROL SERVICES, s.r.o. (Kft.) környezetvédelmi és standardizálási szekció